

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **D. V. V.,** zast. JUDr. Danuší Koldovskou, advokátkou se sídlem v České Lípě, nám. TGM. 169, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 9. 2004, č. j. 24 Az 417/2004 – 14,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 9. 2004, č. j. 24 Az 417/2004 – 14, **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 6. 2004, č. j. OAM-2036/VL-10-05-2004, nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě ze dne 24. 6. 2004, doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 25. 6. 2004, a to na předtištěném českém formuláři s rukou doplněnými patrně vietnamskými údaji, přičemž z podání je patrné pouze, komu je adresováno, kdo jej činí, označení žalovaného, označení rozhodnutí proti němuž směřuje. Další údaje jsou již psány rukou žalobce, a to patrně v jeho mateřštině, s uvedením data a podpisu.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 1. 7. 2004, č. j. 24 Az 417/2004 – 11, vyzval žalobce, aby ve lhůtě 1 měsíce od doručení usnesení odstranil vady podání a předložil překlad svého podání ze dne 24. 6. 2004 do českého jazyka, který je úředním jazykem, uvede označení výroků rozhodnutí, které napadá, žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých

skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jakých konkrétních pochybení se žalovaný podle jeho názoru dopustil při zjišťování skutkového stavu nebo při právním posouzení věci, popřípadě jakých konkrétních vad řízení se žalovaný dopustil. Současně poučil žalobce o tom, že nebude-li podání v uvedené lhůtě doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne.

Žalobce výzvu převzal dne 26. 7. 2004, přesto žalobu nedoplnil.

Krajský soud v Ostravě z tohoto důvodu usnesením ze dne 17. 9. 2004, č. j. 24 Az 417/2004 – 14, podání žalobce odmítl.

V kasační stížnosti, jež je podána z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., stěžovatel uvádí, že rozhodnutí soudu mu sice bylo doručeno, nebyl však pořízen překlad, a tak se stalo, že stěžovatel nerozuměl tomu, že má doplnit žalobu a jak má toto doplnění vypadat. Za těchto okolností mu bylo upřeno právo jednat před soudem ve své mateřštině, neboť českému jazyku nerozumí vůbec. Krajský soud dle názoru stěžovatele jednal formálně a pro jazykovou bariéru mu bylo upřeno právo domáhat se projednání žaloby. Za těchto okolností stěžovatel žádá, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost a uvedl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 52/2004 ze dne 29. 7. 2004 z žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než ve kterém byl vyhotoven. Právo na tlumočníka má účastník, který neovládá jazyk, jímž se vede jednání, při ústním jednání před soudem. S usnesením soudu, ve kterém byla shledána vada podání, se žalovaný ztotožňuje.

Nejvyšší správní soud napadené usnesení přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Především Nejvyšší správní soud posoudil důvody kasační stížnosti a dle smyslu celé kasační stížnosti dovodil, že stěžovatel uplatňuje kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s, nikoli odkazované ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud konstatuje, v důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu musí podle současné platné právní úpravy žaloba obsahovat podle § 71 odst. 1 s. ř. s. kromě obecných náležitostí podání a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroku rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku.

Za důvodnou však soud shledal námitku stěžovatele, že byla porušena jeho zákonná práva v řízení o žalobě před soudem prvního stupně, když nebyla umožněna faktická účast v tomto řízení.

Ve smyslu ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. má soud povinnost zachovávat rovné postavení účastníků, zejména poučením o jejich procesních právech a povinnostech. Explicitní vyjádření principu rovného postavení účastníků řízení, kde zpravidla stojí proti sobě fyzická nebo právnická osoba a správní orgán, považuje soud ve správním soudnictví za zvlášť důležité. Tato povinnost soudu je výrazem ústavně zaručeného práva na soudní a jinou právní ochranu zakotveném v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Uvedené ustanovení zakládá právo na právní pomoc v řízení před soudy, a to již od počátku řízení. Při své poučovací povinnosti má tedy soud vycházet z okolností případu a volit takové prostředky a způsob, aby účastník nebyl na svých ústavně zaručených právech krácen (srov. publik. 5 Azs 5/2003). Obdržel-li stěžovatel výzvu soudu, v níž byly sděleny skutečnosti rozhodné k uplatnění jeho práv v řízení před soudem bez dalšího v jazyce, kterému nerozuměl, tudíž mu nebyl znám její obsah, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že soud prvního stupně nedostál své povinnosti stanovené v ustanovení § 36 s. ř. s a vůči stěžovateli nepostupoval v souladu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod; z obsahu správního spisu je přitom patrné, že veškerá jednání proběhla ve vietnamštině.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu v prvním stupni trpí nepřezkoumatelností z důvodu vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozhodnutí krajského soudu a vrací věc k dalšímu řízení.

V dalším řízení se soud prvního stupně zaměří na nápravu vytýkaného pochybení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud prvního stupně ve svém novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 10. května 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu